

СРЂАН КРСТИЋ

Факултет за медије и комуникације

Универзитет Сингидунум

srdjan.krstic.20174010@fmk.edu.rs

<https://orcid.org/0009-0002-2466-4904>

Бинцовање и наслеђе прекомерности: Историја термина, патолошке конотације и културни трансфер

У овом раду истражујем еволуцију и културну адаптацију термина „бинцовање“ (binge-watching), пратећи његов развој од метафоре за претерана понашања у XIX веку, до нормализоване медијске праксе у другој деценији XXI столећа. Иако се бинцовање позиционирало као стандардна гледалачка пракса на глобалном нивоу, показало се да је изворна негативна конотација речи „бинц“ и даље присутна у савременом медијском дискурсу упркос чињеници да датира из периода када телевизија и електронски медији нису постојали. Применом процеса *културној трансфера*, који потиче из студија превођења, анализирам на који начин се бинцовање, као англосаксонски концепт преводи и „преговара“ унутар српског, руског и шпанског језика. Испитујући медијске адаптације термина у наведеним језицима, препознао сам три начина на који се појам интегрише у ове културе: 1. поистовећивањем са термином који се односи на патолошко стање, 2. задржавањем оригиналног назива или основе бинц и 3. употребом термина маратон. Посебно анализирам појам „маратона“ (маратонско гледање, телевизијски маратон и медијски маратон) као сродног концепта бинцовања, који упркос томе што се у медијском дискурсу често представља као синоним, то ипак није. У закључку истичем да, иако је бинцовање постало уобичајена пракса, језик којим га описујемо и даље садржи дозу друштвене осуде.

Кључне речи: бинцовање, бинц, маратонско гледање, медијски маратон, културни трансфер

Binge-watching and the Legacy of Excess: History, Pathological Connotations and Culture Transfer

This paper explores the evolution and cultural adaptation of the term “binge-watching”, tracing its development from a 19th-century metaphor for excessive behavior to a normalized media practice in the second decade of the 21st century. Although binge-watching has positioned itself as a standard viewing practice globally, the study demonstrates that the original negative connotation of the word “binge” remains present in contemporary media discourse, despite dating back to a period before the existence of television and electronic media. By applying the process of cultural transfer—originating from translation studies—I analyze how binge-watching, as an Anglo-Saxon concept, is translated and “negotiated” within the Serbian, Russian and Spanish languages. By examining media adaptations of the term in these languages, I have identified three ways in which the concept is integrated into these cultures: 1. by identifying it with a term referring to a pathological state, 2. by retaining the original name or the root “binge” and 3. by using the term “marathon”. Specifically, I analyze the concept of the marathon (marathon viewing, television marathon, and media marathon) as a cognate concept to binge-watching, which, despite being frequently presented as a synonym in media discourse, is not one. In the conclusion, I highlight that although binge-watching has become a common practice, the language we use to describe it still contains a degree of social condemnation.

Keywords: binge-watching, binge, marathon viewing, media marathoning, cultural transfer

УВОД

Развој и глобална експанзија платформи за дистрибуцију видео-материјала¹ битно су променили начин на који приступамо гледању

1 Платформе за дистрибуцију видео-садржаја представљају дигиталне сервисе који омогућавају складиштење, управљање и пренос видео-материјала путем интернета, а ослањају се на концепт дигитализације медијских индустрија, док истовремено доводе до трансформације медијских производа у услуге, директним испоруком садржаја крајњим корисницима и заобилажењем традиционалних дистрибутивних ланаца (Nightingale 2021, 1–3). У контексту овог рада, фокус је на савременим сервисима који обезбеђују услугу видеа на захтев која се базира на претплати (SVoD – Subscription-Video-on-Demand), као што су Netflix, Hulu, Amazon Prime Video, Paramount+, Max, Disney+, Apple TV+ и YouTube (у бесплатној и Premium варијанти). Овакав модел дистрибуције масовно је допри-

медијских садржаја. Њихов успон директно је утицао на развој нелинеарних² гледалачких пракси, међу којима се издваја *бинцовање* (binge-watching) – начин рецепције медијских садржаја, који је глобалну популарност и прихватање стекао у другој деценији XXI века, што је коинцидирало са успоном компаније *Netfliks*³ (Netflix) и њеном праксом да све епизоде нових сезона серија објављује одједном.

Дефиниција термина тема је сталних „преговарања“, како унутар академских кругова, тако и у оквиру дискурса популарне културе, што је допринело изостанку свеобухватног објашњења (Jenner 2019, 298). Будући да се ради о флуидној медијској пракси, ауторка Марејке Џенер (Mareike Jenner) наглашава да је бинцовање можда немогуће обухватити само једном дефиницијом јер различите истраживачке перспективе и питања наглашавају различите аспекте, због чега сматра да је за разумевање појма неопходно истражити његову историју (Jenner 2021, 4).

Као оквир за теоријску анализу у раду се примењује концепт *културној трансфера* (Bassnett 2014), који омогућава да се бинцовање сагледа као феномен чије се значење и конотације мењају приликом преласка из једног историјског, медијског и језичког контекста у други. У раду се бинцовање не посматра само као савремена медијска пракса, већ прати и историјски развој термина, његове негативне (и позитивне) конотације, начине језичке адаптације и разграничење од сродних концепата маратонског гледања.

нео промоцији и успостављању праксе континуираног гледања. Међутим, неопходно је поменути и бесплатне платформе које се финансирају путем огласа и реклама (AVoD – Ad-Supported-Video-on-Demand), попут сервиса Tubi и Pluto TV (Lotz 2022, 3). Посебну категорију представљају неовлашћени (пиратски) стриминг сајтови (нпр. FMovies и Watch Series) који такође омогућавају неограничен приступ медијским садржајима. Иако платформе попут сервиса YouTube имају дужу историју дистрибуције дигиталних видео-записа, популаризација SVoD и AVoD модела везује се за период са краја прве и почетка друге деценије XXI века.

² Нелинеарне праксе гледања представљају начине рецепције медијских садржаја, који се разликују од традиционалног програмираног тока емитовања. Ове праксе активно мењају искуство гледања стављајући у први план личне приоритете (гледаоца), жељу за континуитетом приче и тренутно расположење. Нелинеарне праксе (у које спада и бинцовање) појединцу омогућавају да управља дистрибуцијом и темпом гледања (Lotz 2014, 264).

³ Нетфликс (Netflix) је компанија која пружа услуге дистрибуције видео-садржаја засноване на претплати, а омогућава гледање телевизијских серија, филмова и емисија на уређају који је повезан на интернет (Netflix 2026). Постоји и могућност преузимања садржаја за гледање без интернет конекције.

Циљ рада је да се испита како су се током историјског развоја термина бинџ и бинцовање обликовале и одржале везе са прекомерношћу и негативним вредновањем, као и на који начин су се те конотације преносиле и прилагођавале у савременом медијском и језичком контексту, али и како се упоредо развијала супротна претпоставка о дестигматизацији и нормализацији праксе.

Главно истраживачко питање: Како се обликују и преносе негативне конотације термина binge-watching у различитим језичким и историјским контекстима?

Пратећа истраживачка питања:

На који начин историјске негативне конотације опстају упоредо са савременим процесима нормализације праксе?

По чему се бинцовање разликује од сродних пракси које су засноване на концепту маратона?

Основна теза рада јесте да савремено значење бинцовања није могуће у потпуности разумети без историјског наслеђа прекомерности. Негативне конотације повезане са термином настале су много пре него што је постао означитељ за гледање медијских садржаја, а наставиле су да утичу на његову рецепцију и након што је бинцовање постало прихваћена медијска пракса. Међутим, у савременом медијском дискурсу, ова патологизација постоји упоредо са процесом нормализације, у оквиру кога се бинцовање посматра као друштвено прихваћена пракса за уживање у слободном времену. Истовремено, ширење у различитим језичким и друштвеним контекстима довело је до разноврсних превођења и адаптација појма бинцовање. Упркос сличностима и поистовећивању бинцовања са гледалачким праксама заснованим на концепту маратона, важно је нагласити да су у питању различите медијске праксе (Upreti et al. 2017).

Научни допринос рада огледа се у повезивању историјског развоја термина, његове савремене културне и језичке адаптације и разграничења од сродних пракси базираних на концепту маратона. На овај начин бинцовање је представљено не само као савремени облик медијске рецепције, већ и као термин на чије разумевање су утицале конотације обликоване дугим историјским развојем. Иако су досадашња истраживања значајно допринела разумевању бинцовања из различитих медијских, културних и друштвених перспектива (Jenner 2018, 2019, 2021; Perks 2015, 2018; Matrix 2014; Steiner 2018), мање пажње посвећено је начину на који се сâм термин binge-watching прилагођава различитим језичким и културним срединама.

Методолошки оквир рада

Методолошки поступак прилагођен је форми рада базираној на три сегмента. У првом су примењене историјска и етимолошка анализа, засноване на прегледу релевантне историјске, психијатријске и литературе из области савремених студија медија и културе. Циљ овог поступка је праћење развоја израза *binge* и *binge-watching* и њихових промена у употреби и значењу.

Други део рада базира се на упоредној квалитативној анализи медијског дискурса на српском, руском и шпанском језику. Анализирани корпус чини четрнаест медијских текстова објављених на српском, руском и шпанском језику у периоду од 2014. до 2025. године. Циљ анализе није да се утврди учесталост и распрострањеност појединих назива у наведеним језичким и медијским просторима, већ да се, на основу изабраних примера, илуструју различити начини прилагођавања енглеског термина *binge-watching*.

Корпус је формиран методом намерног узорковања, у складу са циљем истраживања и према унапред утврђеним критеријумима. У корпус су укључени текстови објављени у онлајн медијима и на специјализованим порталима, који садрже изворни термин *binge-watching* или неки од различитих облика његове адаптације. Из анализе су искључени дуплирани, рекламни и текстови у којима се термин помиње без релевантног контекста.

Селекција је спроведена путем претраживача *Google*, а заснована је на изворном термину *binge-watching* и различитим облицима његове адаптације у три наведена језика. Претрага је обухватила релевантне резултате који су одговарали постављеним критеријумима, укључујући и мање видљиве текстове и специјализоване портале. Приликом формирања корпуса, предност су имали текстови који разматрају назив, значење и употребу термина.

За потребе анализе издвојене су три категорије назива: 1) термини са патолошким конотацијама (*atracción de series*, *запойный просмотр*, *сериальный запой*), 2) термини повезани са концептом маратона (*маратонско гледање*, *maratón de series*, *сериальный марафон*) и 3) локални хибридни облици који задржавају део назива изворног термина (*бинцовање* и *бинджвотчинг*). Наведене категорије не представљају директне еквиваленте изворног термина, већ различите облике његовог превођења и адаптације.

Избор српског, руског и шпанског језика омогућава поређење различитих примера адаптације истог глобално распрострањеног англицизма. Српски језик пружа увид у локални контекст и доприно-

си проучавању његове употребе у домаћем медијском и академском оквиру, док примери на руском и шпанском језику пружају могућност за упоредно сагледавање различитих начина именовања. Циљ овог поређења није да се генерализују наведени језички и медијски простори, већ да се укаже на сличности и разлике које се могу уочити у одабраном материјалу.

На основу анализе корпуса издвојени су главни модели прилагођавања термина, према разликама у њиховом обликовању и употреби у три различита контекста.

Трећи део рада обухвата теоријску и концептуалну анализу релевантне литературе из области медијских студија која је коришћена да би се разграничио појам бинцовање у односу на сродне, али различите појмове телевизијског и медијског маратона, као и маратонског гледања.

ЕВОЛУЦИЈА ТЕРМИНА БИНЦ(ОВАЊЕ) – ОД ПАТОЛОГИЈЕ ДО ПОДРАЗУМЕВАЊЕ МЕДИЈСКЕ ПРАКСЕ

Етимолошки корен термина потиче из XIX века (1848), када је забележена прва употреба речи *бинц* (binge), која долази из енглеског дијалекта, а односила се на технички процес *напашања дрвених посуда у води како би се спречило цурење* (Harper n.d.). Иако се првобитно реч користила да опише функционалан процес, за свега неколико година значење се проширило и на људско понашање, а термин је постао метафора за прекомерно опијање:

Ова реч првенствено означава чин натапања... Човек одлази у крчму да би се „добро натопио“ (too get a good binge) или да би „натапао себе“ (to binge himself). Обилна киша је натапајући плусак (bingeing shower): али се термин најучесталије примењује на натапање дрвених посуда како би се спречило цурење, у случајевима када су се даске исушиле и раздвојиле услед некоришћења. Према Д. Џенингсу, у Сомерсетширу, бинц значи пити до прекомерности. (Baker 1854, 49)

У неколико примера који се помињу у цитату, најексплицитнији је онај где се наводи да „бинц значи *пиће до прекомерности*“, чиме термин губи своје неутрално (техничко) значење. За само шест година, значење се од поправке бурета проширило на активност алкохолизма, што је омогућило развој негативне конотације која је опстала и у савременом друштву. До краја XIX века употреба речи бинц додатно се проширила, па је у области Оксфорда коришћена и као ознака за „велику пијанку“ (Barrère & Leland 1897, 112). Током XX века термин бинц је ушао у медицинску терминологију, описујући пато-

лошка стања попут претераног конзумирања алкохола и неконтролисаног преједања. Реч је у клиничку употребу првобитно уведена за описивање неумерене употребе алкохола, где је назив *binge-drinker* употребљен 1946. године, а *binge-drinking*⁴ деценију касније, док је *binge-eating*⁵ као клинички назив за претерану конзумацију хране званично почео да се користи од 1959. године (Zimmer 2013).

Због чињенице да се појам бинц употребљава као дијагностичка категорија у медицини и психијатрији, савремени теоретичари медија и професионалци из области менталног здравља развили су отпор према употреби речи „бинцовање“ за описивање праксе континуираног гледања медијских садржаја. Теоретичарка медија Ријанон Бјури (Rhianon Bury) у књизи *Television 2.0* истиче да упркос томе што је термин добио много медијске пажње, она се ипак одлучила за употребу старијег израза „маратонско гледање“, због негативне конотације речи бинц (Bury 2017, 86). Свесну одлуку да не користи „бинцовање“ донела је и ауторка књиге *Media Marathoning: Immersions in Morality* Лиса Глебатис Перкс (Lisa Glebatis Perks), одредивши се за сопствену кованицу *медијски мараџон*, са циљем да избегне негативне асоцијације које се доводе у везу са речју бинц, али и да нагласи позитивне аспекте у виду издржљивости, посвећености и ураћања у садржај (Perks 2015, ix). Важно је напоменути и да се термин бинц дефинише као период прекомерног или неконтролисаног препуштања одређеној активности и традиционално се односио на конзумацију хране и алкохола (Ferriter & Ray 2011, 99). Његова употреба примарно указује на интензивно, невољно и компулсивно понашање које резултира губитком контроле. Са друге стране, поједини медији појам користе у пренесеном значењу како би истакли интензитет уживања који доноси активност пролонгираног гледања медијских садржаја.

Поред дубоко укоревених негативних конотација повезаних са прекомерним понашањем, термин бинц (binge) има специфичну ис-

⁴ У новијој историји појма *binge-drinking* постоје два значења. Прво представља образац опијања који траје више дана, унапред је одређен за ту сврху и доводи се у везу са клиничким дефиницијама алкохолизма. Друго означава једну сесију конзумирања алкохола која доводи до опијености и често се мери као конзумација која превазилази одређени унапред дефинисан број пића током једне сесије (Berridge, Herring & Thom 2009, 158).

⁵ Поремећај неконтролисаног преједања (BED) је најчешћи поремећај исхране који карактеришу поновљене, кратке и психолошки узнемирујуће епизоде преједања, током којих пацијенти осећају губитак контроле и конзумирају веће количине хране него што би већина људи појела у сличним околностима (Brownley et al. 2007, 409).

торију у оквиру америчког медијског дискурса. Теоретичар медија Емил Штајнер (Emil Steiner) спровео је анализу новинарске употребе термина у Сједињеним Америчким Државама, у раздобљу од седам деценија. Штајнерово истраживање указало је на трансформацију термина од успутне метафоре са негативним призвуком, до глобално прихваћеног назива који се односи на признати културни и технолошки феномен.

Термин „бинџ“ се у контексту телевизије први пут јавио крајем 1948. године у часопису *Variety*, али га је деценијама потискивао назив „ТВ маратон“, који је носио позитивнији призвук. Током седамдесетих и осамдесетих новинари су бирали између два појма, и маратон је био резервисан за подвиге и јубилеје, док је бинџ употребљаван у контексту пасивности, штетности и губитка контроле, нарочито када се писало о утицајима кабловске телевизије на децу. До заокрета долази 1986. године када се у листу *Philadelphia Inquirer* први пут појављује конструкција „binge-viewing“, која се доводи у везу са снимањем сапуница на VHS касете. Ипак, тек 2012. године, са успоном стриминг платформи „binge-watching“ постаје део глобалног речника (Steiner 2018, 47–76).

Негативан призвук пратио је улазак речи бинџ и у домен телевизије. У оквиру телевизијске индустрије Сједињених Америчких Држава, термин бинџ(овање) је деценијама представљао пасивно и штетно понашање, док је „ТВ маратон“ коришћен у позитивном контексту. Тек после више од пола века, у периоду успона видео-рекордера, бинцовање се (бар делимично) издвојило као неутрална културна пракса. Ипак, прави продор уследио је са дигиталном револуцијом и успоном платформе за дистрибуцију видео-садржаја *Нетфликс* (Netflix). Моменат од историјског значаја био је када су представници Нетфликса објавили све епизоде прве сезоне серије *Кућа од карата*⁶ (*House of Cards*) одједном. У 2013. години примећен је значајан пораст интересовања за појам „бинцовање“, где је број наслова вести у којима се појавио овај термин, скочио са нуле у 2011. на преко 100 у 2013. години (Perks 2015, XIII). Убрзо је термин ушао у свакодневну употребу и постао тема приватних и јавних дискусија, као и део идентитета савременог корисника медија, а примећен је

⁶ Серија *House of Cards* [Кућа од карата] (2013–2018), коју је креирао Beau Willimon, представља прекретницу у историји дигиталних медија јер је Нетфликс први пут објавио целу сезону одједном, што је био моменат када је пракса бинцовања прешла у мејнстрим начин дистрибуције.

и пораст интересовања академске заједнице. У раној фази интересовања академске заједнице за овај феномен, теоретичарка Сиднејев Матрикс (Sidneyeve Matrix) приметила је да масовни медији често користе реторику моралне панике и зависности како би праксу бинцовања представили као здравствени ризик и социјално непожељну активност, која се у контексту младих доводи у везу са гојазношћу и пасивним понашањем, док се код одраслих представља као „грешно задовољство“ (Matrix 2014, 124–125). Матрикс указује и на генерацијски јаз, као важан фактор у разумевању и употреби термина бинцовање: за младе који су одрасли уз интернет (дигитални урођеници) ради се о нормализованој пракси (Matrix 2014, 120), док за старије генерације представља нови и потенцијално опасан феномен који се неретко доводи у везу са зависношћу и гледањем некавалитетног телевизијског садржаја у великим количинама. Питање које се намеће јесте да ли би морална паника коју Матрикс помиње била уопште тема да није историјски негативног контекста који прати термин бинцовање. Негативне конотације биле су препознате и унутар саме индустрије. Тод Јелин (Todd Yellin), некадашњи потпредседник за иновације производа компаније Нетфликс, навео је да му се у почетку није допадао термин бинц јер је звучео готово патолошки, док му је термин маратон деловао позитивније (Jurgensen 2013). Иако ова изјава представља став представника индустрије, а не научну чињеницу, она је показатељ ране свести компаније Нетфликс и њених представника о негативним конотацијама које су пратиле термин бинц и његово повезивање са континуираним и интензивним конзумирањем медијских садржаја.

Потреба публике да садржаје прати у континуитету и под сопственим условима утицала је на то да бинцовање од активности која се повезује са опсесивним понашањем и претераношћу постане легитимна културна пракса. Како истиче теоретичарка медија Марејке Џенер, његова „нормализација“ била је омогућена чињеницом да је свака нова технологија надограђивала већ постојеће навике гледаатељки и гледалаца: видео-рекордер је омогућио прилагођавање реда, ДВД је учврстио праксу гледања више епизода одједном, а Нетфликс је на тој основи изградио концепт бинцовања (Jenner 2018, 7). Овај процес дугорочне и постепене нормализације 2015. године добио је институционалну потврду када је *Колинсов речник* (Collins Dictionary) прогласио *binge-watch* за реч године (Word of the Year), уз објашњење уредника да је употреба речи порасла за 200% у односу на 2014. годину (BBC News 2015). Признање се није односило само на

чињеницу да се термин често употребљава у свакодневном говору, него је уједно и званична потврда да је бинцовање постало културни стандард, који више не представља примарно ознаку за неконтролисана понашања, већ описује савремени модел нелинеарне рецепције медијских садржаја.

Новостечени културни и друштвени статус бинцовања додатно је учвршћен током пандемије вируса корона (COVID-19), која је директно допринела премештању свакодневних образаца понашања (забава, посао и социјалне активности) у дигиталну сферу. У таквим околностима бинцовање се наметнуло као доминантна активност за коришћење слободног времена, што показује и пораст претплатника платформи и сервиса за дистрибуцију видео-садржаја. У првих шест месеци од проглашења пандемије, Нетфликс је на глобалном нивоу забележио пораст од шеснаест милиона нових чланова (Sigre-Leirós et al. 2022, 2), док је током 2020. године укупан број претплатника платформи за дистрибуцију видео-материјала премашио милијарду (Brookey, Phillips i Pollard 2024, 86). За време глобалног закључавања (lockdown), медијски наративи о претеривању и зависности бинцовања потиснути су причама о исцељењу. Истраживачица медија Тања Хорек (Tanya Horeck) пише да је бинцовање током пандемије постало глобална „терапија“ за анксиозност и начин да се очува ментално здравље (Horeck 2021, 35–36). Медији као што је *USA Today* слали су поруке да „бинцовање ублажава тугу у карантину и да нема потребе за грижом савести“ (Pierce-Grove 2020), док су познате личности попут звезде серије *Пријатељи* (Friends) Кортни Кокс подстицале јавност да практикује пролонгирано гледање током пандемије (BBC 2020). У оба случаја, светски признати портал и позната особа користили су сопствени ауторитет као комуникацијску стратегију за подстицање друштвено одговорног понашања, базираног на активности континуираног гледања медијских садржаја. Током пандемије бинцовање је практично преко ноћи добило статус активности која чува људске животе, док је наратив о прекомерности био (привремено) суспендован. Пролонгирано гледање постало је императив, а „грешно задовољство“, које помиње Матрикс, трансформисало се у препоручено свакодневну дигиталну активност, ослобођену срамоте и осећаја кривице. Ипак, упркос текстовима који су у датом тренутку деловали као историјски помак, савремени дискурс о бинцовању није се много променио.

У академској заједници, која је наставила да се бави дугорочним последицама бинцовања, реторика претераности и патолошког по-

нашања остала је константно присутна. Ауторке попут Јоланте Старосте (Jolanta Starosta) и Бернадете Изидорчик (Bernadetta Izydorczyk) бинцовање посматрају као неутралну праксу која, зависно од мотивације и типа личности појединца, може бити задовољавајуће искуство или прећи у домен опсесивног понашања (Starosta & Izydorczyk 2020). До сличног запажања дошли су Маева Флајел (Maëva Flayelle) и сарадници, који овај феномен посматрају као комплексно понашање које варира од „хармоничног гледања“ до озбиљних психолошких потешкоћа заснованих на губитку самоконтроле (Flayelle et al. 2020, 58). Другачију перспективу нуди истраживање Заинаба Алиморадија (Zainab Alimoradi) и сарадника, који указују на значајну везу између бинцовања и вишеструких проблема са менталним здрављем, а посебно наглашавају да то може довести до повећања јавних здравствених расхода, због чега истичу важност припреме програма и мера који би довели до смањења (екстремних облика) бинцовања (Alimoradi et al. 2022, 21). Са протоком времена све је израженија контрадикторност самог термина који је истовремено уживање и зависност. Управо ова језичка двосмисленост која оригинално потиче из енглеског, приликом интеграције у друге културе (и језике) доводи до различитих адаптација и отпора.

АМБИВАЛЕНТНОСТ И ГЛОБАЛНА РЕЦЕПЦИЈА БИНЦОВАЊА

Упркос значајном порасту популарности и (делимичној) нормализацији праксе бинцовања, термин и даље носи двоструко значење јер је симбол гледалачке аутономије и носилац негативних конотација претеривања и зависности. Управо та амбивалентност отвара простор за критичку рецепцију термина binge-watching, који је настао унутар енглеског говорног подручја, али се услед глобалне заступљености енглеског језика и снажног медијског утицаја платформи за дистрибуцију медијског садржаја проширио и на друге културе. Теоретичарка преводилаштва Сузан Баснет (Susan Bassnett) истиче да приликом преводјења термина долази до сложене културне размене: превод није само трансфер текстова из једног језика у други, већ се посматра као процес преговарања између текстова и култура, током кога се одвијају различите трансакције (Bassnett 2014, 6–7). Процес преговарања подразумева размену између изворне медијске културе и локалних култура прималаца. На примеру европских језика који настоје да очувају традицију и аутентичност, попут руског и шпанског, може се приметити да локалне културе не преузимају само опис активности, већ и значења која термин носи у оквиру изворне културе.

Када говоримо о „култури примаоцу“, било би добро да се подсетимо да културе нису монолитни ентитети, већ да унутар сваке културе увек постоји тензија између различитих група, или појединаца, који желе да утичу на еволуцију те културе на начин који сматрају најбољим. (Lefevere и Bassnett 1992, 8)

У оквиру културе примаоца, термин *binge-watching* има више превода и назива. Приликом процеса преговора и размене са изворном (америчком) културом не долази само до замене страног термина локалним појмом, већ и до његовог прилагођавања новој средини. Под адаптацијом се у овом раду подразумевају различити начини преношења термина *binge-watching* у друге језичке и културне контексте, који не обухватају само преводице, него и прилагођавање домаћим значењима и конотацијама. Анализом одабраних медијских текстова на шпанском, руском и српском језику, илустроваћу три начина адаптације енглеског термина *binge-watching* који се могу уочити у различитим језичким и културним контекстима. Употреба наведених термина нема за циљ да представи комплетну језичку или медијску праксу у поменутиим културним срединама, већ да укаже на различите обрасце именовања и разумевања бинцовања, који се појављују у одабраним текстовима.

Први модел адаптације подразумева да култура прималац одбаца енглески термин и замени га локалним појмом који је повезан са одређеним обликом патолошког понашања, најчешће исказаног у преједању или алкохолизму. У шпанском језику се као локална замена за термин *binge-watching* употребљава *atración de series*, где реч *atración* има исто значење као енглеска реч *binge*, и односи се на прекомерност у било којој активности, због чега је добра алтернатива уколико се жели избећи англицизам (FundéuRAE 2017; BBC Mundo 2021). Употреба термина *atración de series* заступљена је унутар медијског простора, што се може уочити и захваљујући насловима као што су „*Atración de series, malestar emocional y falta de sueño: el círculo vicioso del 'binge-watching'*“ (Sánchez 2023) и „*Atracones de series: las causas y riesgos de un hábito que no para de crecer*“ (Clarín 2019). Овај термин се не користи само у медијским текстовима, већ и у литератури из области медијских студија, где се појам *atración* употребљава за анализу савремених телевизијских пракси (González Roblero 2021). Очигледна веза са патолошким понашањима (алкохолизам) приметна је и у руском језику у коме се употребљава израз *зайойный просмотр* (InterMedia 2021). Осим поменутог термина, користи се и варијација *сериальный зайой* (Citilink Journal 2021). Оба израза бази-

рају се на термину *зайой* који означава опијање које се понавља услед патолошке зависности од алкохолних пића, а може се односити и на периоде непрекидног конзумирања алкохола (Gramota.ru 2021). Сличан образац коришћен је и када се реч првобитно појавила у српским медијима 2014. године, где су као домаћи еквиваленти употребљени изрази *іледање у цуіу* и *іреждеравање серијама* (Politika 2014). Иако се конкретни називи разликују, наведени примери илуструју образац медијског именовања којим се бинцовање као медијска пракса доводи у везу са прекомерним понашањем и потенцијално штетним утицајем по ментално здравље. У овом случају културни трансфер се препознаје у замени енглеског термина домаћим изразима који у различитим језицима носе сличне, али и за сваку културу мало другачије асоцијације на претеривање и губитак контроле.

Други модел адаптације заснива се на задржавању енглеског термина, што може имати два исхода. У првом случају термин се у изворном облику преузима без измена, као што се може уочити у шпанском језику, где се употребљава оригинални назив *binge-watching* (Centre Sukha 2021). У другом случају, енглески корен се задржава, али је прилагођен правилима домаћег језика, што доводи до настанка „хибридних“ облика као што су српско бинцовање и руски *биндж-војчині* (InterMedia 2021). Оба облика показују да се енглески термин може прихватити без превођења, уз различит степен прилагођавања локалном језичком систему.

Трећи модел језичког прилагођавања представља врсту универзалног компромиса према коме се бинцовање замењује концептом маратонског гледања. У шпанском језику у употреби је термин *maratón de series*: израз који се користи како за радњу гледања једне епизоде за другом на платформи, тако и за програмску праксу телевизијске станице која емитује више узастопних епизода једне серије (FundeuRAE 2020). Израз се учестало користи за описивање гледалачких навика и промоцију нових серија, као у случају најаве маратона Дизнијевих анимираних серија – “Disney XD presenta una maratón semanal de series animadas” (Disney Latino 2020). Слично је и у руском језику где је у употреби термин *сериальный марафон*. Амбивалентност појма одлично се огледа у наслову текста⁷ објављеном

⁷ Текст “Что такое бинджвотчинг, или Как многочасовые сериальные марафоны влияют на наше здоровье” (Шта је бинцовање, или Како маратонско гледање утиче на ваше здравље) је одличан пример тога како се у руским медијима „преговара“ значење термина бинцовање.

на порталу *FB.ru*, где се термин „бинджвотчинг“ објашњава синонимом „серијски маратони“ (сериальные марафоны), док се уводи и питање утицаја на здравље, чиме се још једном указује на моменат патолошке конотације прекомерности (FB.ru 2025). У наведеним примерима термин маратон се не користи само као синоним и замена за бинцовање, већ се може тумачити и као начин ублажавања негативних конотација које се традиционално приписују континуираном праћењу медијских садржаја. Будући да се ради о међународном термину који постоји у великом броју земаља, реч „маратон“ је идеалан избор да се задовоље потребе оних који се супротстављају упливу страних појмова и фразе. За разлику од првог модела, овде се процесом адаптације врши одабир назива који праксу повезује са издржљивошћу, континуитетом и постигнућем, чиме од претеране активности постаје прихватљив облик медијске конзумације.

ТЕРМИНОЛОШКА РАЗГРАНИЧЕЊА – БИНЦОВАЊЕ НИЈЕ ИСТО ШТО И МАРАТОН

Бинцовање као савремену праксу и културни феномен потребно је разграничити у односу на сродне начине рецепције медијских садржаја са којима се често поистовећује. Као што је претходно објашњено, различите културе као синониме за бинцовање користе изразе који садрже термин *мараџон*. Маратон првенствено означава трку на отвореном дугу око 42 километра, али може се користити и метафорички, да опише било коју дуготрајну и напорну активност или такмичење у издржљивости (Britannica Dictionary n.d.). Сама реч алудира на активност дугог трајања која се обавља у континуитету, а заснована је на планирању, издржљивости и успешном привођењу крају. У овом раду заступавам став да се бинцовање као гледалачка пракса, упркос сличностима, разликује од телевизијског маратона, маратонског гледања и медијског маратона, односно да се не ради о синонимима, већ о различитим начинима рецепције медијских садржаја. Иако наведени феномени подразумевају пролонгирано праћење више епизода медијског садржаја у низу током једне сесије, они се разликују у мотивацији, циљу и технолошком оквиру.

Када је у питању *мараџонско гледање* важно је разграничити да постоји телевизијски маратон који се базира на одлукама телевизијских мрежа и канала, као и маратонско гледање где је контрола у рукама гледаатељки и гледалаца. Прво су се појавили *телефизијски мараџони* који представљају програмирана емитовања блокова епизода, целих сезона серија, филмских серијала или тематских вече-

ри, у унапред дефинисаним, најчешће репризним терминима, а често су на програму телевизијских мрежа омогућавајући гледаоцима да се на неколико сати, а у појединим случајевима, и на неколико дана потпуно препусте једној серији (Kompare 2005, 183). Телевизијски маратон је готово увек планирана активност чије трајање и изабрани садржај су последица одлука донетих без икаквог утицаја публике/гледаоца, за разлику од бинцовања које може бити и спонтана активност, а није ограничено само на телевизијски формат. У поређењу са бинцовањем, телевизијски маратон карактерише мања аутономија гледаоца:

Гледаоци морају да учествују у маратонском гледању у унапред одређено време, а телевизијске емисије које се приказују су унапред изабране... То их доводи у ситуацију да имају само привидан избор: могу да одлуче да ли ће учествовати у маратону, али не могу да бирају између телевизијских емисија нити да сами одреде време почетка и завршетка гледања. (Upreti et al. 2017, 2)

Бинцовање нуди потпуну контролу над редоследом и трајањем сесије гледања, док у случају телевизијског маратона публика бира само канал на коме се емитује одређени садржај, а све остале одлуке доноси емитер. Гледатељке и гледаоци могу активно да утичу на маратон само ако искључе телевизор, у супротном, садржаје морају да прате како је одређено програмском шемом, што укључује и рекламне блокове, најаве и одјавне сегменте. Чак и применом одложеног гледања, корисник мора да „премота“ секвенце које не жели да гледа, а често је ограничен и периодом у коме мора да одгледа жељени садржај. Упркос чињеници да су гледаоци извршили селекцију на нивоу канала, остају ускраћени за могућност прилагођавања личним преференцијама, која представља једну од главних одлика савременог бинцовања. Овакав вид рецепције садржаја подстиче дуготрајно гледање, с тим да је јасно да се не ради о бинцовању, што показује и чињеница да емитер и даље задржава изузетно висок степен контроле.

Постоји и маратонско гледање када публика преузима улогу уредника сопственог гледалачког искуства, због чега се границе са бинцовањем много теже разазнају него у случају телевизијског маратона. Од великог значаја за ову гледалачку праксу била је појава видео-рекордера (VCR – *Video Cassette Recorder*), чиме је омогућена рецепција садржаја независно од унапред утврђеног телевизијског распореда. Уласком видео-рекордера у масовну (кућну) употребу, публика је остварила нови степен контроле, заснован на праксама архивирања (чу-

вања) *садржаја*, *поновној* (repeat viewing) и *одложеној гледања* (time-shifting). Одложено гледање подразумева да гледатељке и гледаоци садржајима приступају према сопственим потребама, а не у унапред заказаним терминима (appointment viewing) биоскопских и телевизијских распореда, као и да формирањем личних архива поново могу да гледају сачуване садржаје (Tryon 2013, 60). Опција одложеног гледања, која је напредовала током година с развојем нових технологија, публици је вратила контролу над слободним временом. Током седамдесетих забележени су први облици организованог гледања више епизода у низу, у оквиру заједница љубитеља (фанова) телевизијских серија. Шарлот Е. Стивенс (Charlotte E. Stevens) описала је како су видео-рекордери коришћени за интензивна колективна гледања снимљеног материјала, објаснивши их као активне процесе поновног гледања и размене утисака, које је дефинисала као маратоне, а не бинцовање (Stevens 2021, 24-25). С временом су колективно, али и индивидуално гледање садржаја у континуитету почели да прелазе у масовни културни феномен. Међутим, у савременом дигиталном окружењу, када је развој технологије омогућио уклањање препрека попут касета, дискова, реклама и других фактора који утичу на неометани континуитет гледања, поставља се питање у чему је разлика између бинцовања и маратонског гледања.

Одговор на ово питање захтева поновно разматрање термина *медијској мараџона* (*media marathoning*) који је конструисала Лиса Глебатис Перкс. Реч је о понашању које представља проширени и прецизније дефинисан облик маратонског гледања и читања јер се ради о активности која се не односи само на видео-садржаје. Међутим, иако то јесте важна разлика, није и кључна, јер оно што одваја бинцовање од било ког облика маратонског гледања јесте наслеђе прекомерности које носи:

„Медијски маратон“ широко дефинишем као брзу ангажованост читалаца или гледалаца са светом приче. Иако популарна штампа користи негативно конотиран израз „бинцовање (binge-watching)“, користим свеобухватнији и похвалнији израз „медијски маратон“. Уместо да се ова медијска искуства посматрају као бесмислене претеране радње, „медијски маратон“ подразумева заједнички тријумф посвећености и издржљивости. Овај израз такође обухвата уроњеност, труд и осећај постигнућа код гледалаца и читалаца у вези са њиховом интеракцијом са медијима (Perks 2015, ix).

Заједничко за бинцовање и маратонске облике гледања је то што представљају континуирану и интензивну рецепцију медијских садр-

жаја, мотивисану потребом за уживањем, препуштањем наративу и дубљим повезивањем са ликовима, често у дужим временским интервалима. Међутим, кључна разлика се односи на чињеницу да су медијски маратон, а самим тим и маратонско гледање „свеобухватне и похвалне“ активности, које се доводе у везу са издржљивошћу јер подразумевају улагање натпросечног напора за успешно привођење активности крају. Насупрот њима је бинцовање, које ако изузмемо чињеницу да је поново упоређено са „бесмисленом претераном активношћу“, не мора нужно да буде базирано на издржљивости, јер примарно тежи задовољењу потреба публике, без журбе или императива да се испуни унапред зацртани рок. Са друге стране, Перкс прави додатну диференцијацију када је медијски маратон у питању јер наводи прецизне временске оквири у коме би медијски текстови требало да буде одгледани/прочитани. Појам медијског маратона објаснила је као гледање целе сезоне телевизијске серије у року од недељу дана или мање, гледање три или више филмова из истог серијала у року од седам дана или мање, или читање три или више књига из истог серијала у року од месец дана или мање (Perks 2018, 20). Медијски маратон ограничен је постојањем унапред утврђеног рока у коме садржај мора да се финализује, док је код бинцовања акценат на распоређивању времена и праћењу онолико епизода колико је гледатељки или гледаоцу потребно. Није исто одгледати сезону серије која има девет епизода и сезону од двадесет четири епизоде. Чак и да особа гледа по три епизоде дневно (што се подудара са многим дефиницијама бинцовања које се базирају на квантитету одгледаног садржаја), неће успети да заврши гледање целе сезоне за седам дана и квалификује се за звање медијског маратонца, али ће и даље испунити критеријум да своје гледање назове бинцовањем. Упоредна анализа праксе бинцовања са маратонским гледањем и медијским маратоном показала је да упркос сличностима које постоје, ипак се ради о различитим гледалачким праксама, што потврђује првобитну тезу да маратонски облици гледања и бинцовање нису синоними.

ЗАКЉУЧАК

Бинцовање није само савремена гледалачка пракса, већ и сложен културни феномен, неодвојив од метафоре прекомерности. Иако је ова пракса постала нормализована и глобално прихваћена, негативне асоцијације повезане са прекомерношћу, губитком контроле и патолошким понашањем и даље су присутне у начинима на које се бинцовање именује и описује. Међутим, показало се да ова про-

мена није једносмерна. У савременом медијском дискурсу и даље су присутне историјске негативне конотације, али се бинцовање истовремено све више представља као нормалан и свестан избор гледалаца у потрази за релаксацијом. Анализа је показала да историјске конотације термина бинџ (binge) и даље утичу на његову употребу у медијском и академском дискурсу, али да њихов утицај није једини фактор који обликује савремено разумевање термина.

Упоредна анализа одабраних медијских текстова показала је да адаптација термина binge-watching у различитим језицима не подразумева само његово превођење, већ и прилагођавање значења, као и позитивних и негативних конотација, различитим културним срединама. Разноврсни називи за праксу континуираног гледања медијских садржаја могу указивати на тежњу да се избегну или ублаже негативне асоцијације повезане са прекомерношћу, зависношћу и губитком контроле. Три модела адаптације која су издвојена у овом раду показују да избор назива није неутралан, већ је повезан са асоцијацијама и вредновањем гледалачке праксе. Све наведено показује да се значење термина бинцовање и даље налази у процесу преговарања унутар различитих друштвених и културних оквира.

Теоријски допринос рада представља повезивање историје и етимологије термина бинџ (binge) са савременим облицима адаптације термина binge-watching. Анализа показује да се историјске конотације термина не преносе механички у друге језике, већ се у процесу адаптације преобликују у складу са различитим културним оквирима. На тај начин избор назива може утицати на то како се одређена медијска пракса тумачи и вреднује.

Практични значај рада је у томе што показује како различити називи могу различито представити исту медијску праксу. У зависности од избора терминологије, бинцовање може бити представљено као проблематично и повезано са прекомерношћу и губитком контроле, али и као пожељан и прихваћен облик медијске рецепције.

Литература

- Alimoradi, Zainab, Elahe Jafari, Marc N. Potenza, Chung-Ying Lin, Chien-Yi Wu & Amir H. Pakpour. 2022. "Binge-Watching and Mental Health Problems: A Systematic Review and Meta-Analysis." *International Journal of Environmental Research and Public Health* 19 (15): 9707. <https://doi.org/10.3390/ijerph19159707>

- Baker, Anne Elizabeth. 1854. *Glossary of Northamptonshire words and phrases, with examples of their colloquial use, and illustrations from various authors: to which are added the customs of the country: (2 Voll.). I*, Volume 1. London: John Russell Smith. Google Books. https://books.google.rs/books?id=gfxIAAAAcAA-J&pg=PA49&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false (pristupljeno 21. aprila 2026).
- Barrère, Albert & Charles Godfrey Leland. 1897. *A Dictionary of Slang, Jargon & Cant Embracing English, American, and Anglo-Indian Slang, Pidgin English, Gypsies' Jargon and Other Irregular Phraseology*. Volume 1. London: G. Bell. Google Books. https://books.google.rs/books?id=et7WAAAAMAAJ&pg=PA112&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false (pristupljeno 22. aprila 2026).
- Bassnett, Susan. 2014. *Translation Studies*, 4th ed. London: Routledge.
- BBC News. 2015. "Binge-Watch Named Word of the Year by Collins Dictionary." 5. novembar 2015. <https://www.bbc.com/news/entertainment-arts-34723515> (pristupljeno 7. aprila 2026).
- BBC News. 2020. "Courteney Cox's Friends are there for her in coronavirus isolation." 26. mart 2020. <https://www.bbc.com/news/entertainment-arts-52048588> (pristupljeno 24. aprila 2026).
- Berridge, Virginia, Rachel Herring & Betsy Thom. 2009. "Binge Drinking: A Confused Concept and its Contemporary History." *Social History of Medicine* 22 (3): 597–607. <https://doi.org/10.1093/shm/hkp005>
- Britannica Dictionary. n.d. "Marathon." *Britannica Dictionary*. <https://www.britannica.com/dictionary/marathon> (pristupljeno 2. aprila 2026).
- Brookey, Alan Robert, Jason Phillips & Timothy Pollard, eds. 2024. *Triaging the Streaming Wars*. New York: Routledge.
- Brownley, Kimberly A., Nancy D. Berkman, Jennifer J. Lohr & Cynthia M. Bulik. 2007. "Binge Eating Disorder Treatment: A Systematic Review of Randomized Controlled Trials." *International Journal of Eating Disorders* 40 (4): 337–348. <https://doi.org/10.1002/eat.20370>
- Bury, Rhiannon. 2017. *Television 2.0: Viewer and Fan Engagement with Digital TV*. New York: Peter Lang.
- Centre Sukha. 2021. "Atracón de series: ¿Entretenimiento o no?" *Centre Sukha Blog*. <https://centresukha.com/blog/atracon-de-series-entretenimiento-o-no/> (pristupljeno 24. aprila 2026).
- Citilink Journal. 2021. "Смотреть сериалы запоем: вредно или нет?" *Citilink Journal* (portal). 30. septembar 2021. <https://journal.citilink.ru/articles/smotret-serialy-zapoeem-vredno-ili-net/> (pristupljeno 31. marta 2026).
- Clarín. 2019. "Atracones de series: cuáles son las causas y los riesgos de un hábito que no para de crecer. *Clarín*" (portal). 29. avgust 2019. https://www.clarin.com/sociedad/atracones-series-causas-riesgos-habito-crecer_0_sVyDx-qAeV.html (pristupljeno 12. avgusta 2026).

- Collins Dictionary. 2026. "Etymology Corner: Binge-Watch." *Collins Dictionary Blog*. <https://blog.collinsdictionary.com/language-lovers/etymology-corner-binge-watch/> (pristupljeno 30. marta 2026).
- Disney Latino. 2020. "Disney XD presenta una maratón semanal de series animadas." *Disney Latino* (portal). <https://www.disneylatino.com/novedades/disney-xd-presenta-una-maraton-semanal-de-series-animadas> (pristupljeno 12. avgusta 2026).
- FB.ru. 2025. „Что такое бинджвотчинг, или Как многочасовые сериальные марафоны влияют на наше здоровье." *FB.ru*. <https://fb.ru/post/television/2025/6/12/413624> (pristupljeno 4. maja 2026).
- Ferriter, Caitlin, and Lara A. Ray. 2011. "Binge Eating and Binge Drinking: An Integrative Review." *Eating Behaviors* 12 (2): 99–107. <https://doi.org/10.1016/j.eatbeh.2011.01.001>
- Flayelle, Maëva, Pierre Maurage, Kyle R. Di Lorenzo, Joël Billieux & Olatz Lopez-Fernandez. 2020. "Binge-Watching: What Do We Know So Far? A First Systematic Review of the Evidence." *Current Addiction Reports* 7: 44–60. <https://doi.org/10.1007/s40429-020-00299-8>
- FundéuRAE. 2017. "Maratón y atracón de series, alternativas a binge-watching." *FundéuRAE* (portal). 23. mart. 2017. <https://www.fundeu.es/consulta/binge-watching/> (pristupljeno 7. aprila 2026).
- FundéuRAE. 2020. "Maratón o atracón de series, mejor que binge-watching." *FundéuRAE* (portal). 24. april. 2020. <https://www.fundeu.es/recomendacion/alternativas-binge-watching/#:~:text=%C2%ABmarat%C3%B3n%C2%BB%20o%20%C2%ABatr%C3%B3n%20de,de%20comunicaci%C3%B3n%20y%20en%20Internet> (pristupljeno 7. aprila 2026).
- González Roblero, Vladimir. 2021. "Atracón en los límites: historias frente a la (pos)televisión." In *NETFLIX. Una pantalla que te saca de aquí*, eds. Efraín Ascencio Cedillo, María Teresa Garzón Martínez, and Martín de la Cruz López Moya, 50–66. Tuxtla Gutiérrez: Universidad de Ciencias y Artes de Chiapas, Centro de Estudios Superiores de México y Centroamérica. <https://doi.org/10.29043/CESMECA.rep.1026>
- Gramota.ru. 2021. „Запойный просмотр как новый медиафеномен." *Грамота.ру* (portal). 2021. <https://gramota.ru/meta/zapoy> (pristupljeno 31. marta 2026).
- Harper, Douglas. n.d. "Binge-watching." *Online Etymology Dictionary*. <https://www.etymonline.com/search?q=Binge-watching> (pristupljeno 30. marta 2026).
- InterMedia. 2025. „Что такое «запойный просмотр» и как «бинджвотчат» сериалы в России." *InterMedia* (portal). 26. jun 2025. <https://www.inter-media.ru/news/396337> (pristupljeno 31. marta 2026).

- J. K. 2014. „Serije se više ne čekaju, već gledaju u cugu.“ *Politika* (onlajn izdanje). 2. jul 2014. <https://www.politika.rs/sr/clanak/298087/Serije-se-vise-ne-cekaju-vec-gledaju-u-cugu> (pristupljeno 10. aprila 2026).
- Jenner, Mareike. 2018. *Netflix and the Re-invention of Television*. Cham: Palgrave Macmillan.
- Jenner, Mareike. 2019. “Control Issues: Binge-watching, channel-surfing and cultural value.” *Participations: Journal of Audience & Receptions Studies* 16 (2): 298–317.
- Jenner, Mareike, ur. 2021. *Binge-Watching and Contemporary Television Studies*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Jurgensen, John. 2013. “Binge Viewing: TV’s Lost Weekends.” *The Wall Street Journal*. 13. jul 2013. https://www.wsj.com/articles/SB10001424052702303740704577521300806686174?utm_source=chatgpt.com (pristupljeno 11. avgusta 2026).
- Kompare, Derek. 2005. *Rerun Nation: How Repeats Invented American Television*. New York: Routledge.
- Lotz, Amanda D. 2014. *The Television Will Be Revolutionized*. Second Edition. New York: New York University Press.
- Lotz, Amanda D. 2022. *Netflix and Streaming Video: The Business of Subscriber Funded Video on Demand*. Cambridge: Polity Press.
- Matrix, Sidneyeve. 2014. “The Netflix Effect: Teens, Binge-Watching and On-Demand Digital Media Trends.” *Jeunesse: Young People, Texts, Cultures* 6 (1): 119–138. <https://dx.doi.org/10.1353/jeu.2014.0002>
- Netflix. 2026. “Help Center – What is Netflix.” *Netflix*. <https://help.netflix.com/en/node/412> (pristupljeno 7. aprila 2026).
- Nightingale, Virginia, ur. 2021. *Digital Media Distribution: Portals, Platforms, Pipelines*. New York: NYU Press.
- Perks, Lisa Glebatis. 2015. *Media Marathonng: Immersions in Morality*. Lanham, MD: Lexington Books.
- Perks, Lisa Glebatis. 2018. “Media Marathonng and Health Coping.” *Communication Studies* 70 (1): 19–35. <https://doi.org/10.1080/10510974.2018.1519837>
- Sigre-Leirós, V., A. J. S. Gümüşlu, M. M. C. J. van Staden, J. S. G. Wells & M. Griffiths. 2022. “Binge-Watching in Times of COVID-19: A Longitudinal Examination of Changes in Affect and TV Series Consumption Patterns During Lockdown.” *Psychology of Popular Media*. Advance online publication. <http://dx.doi.org/10.1037/ppm0000390>
- Sánchez, A. 2023. “Atracón de series, malestar emocional y falta de sueño: el círculo vicioso del ‘binge-watching’.” *El País* (portal). <https://elpais.com/salud-y-bienestar/2023-02-14/atracon-de-series-malestar-emocional-y-falta-de-sueno-el-circulo-vicioso-del-binge-watching.html> (pristupljeno 12. avgusta 2026).

- Starosta, Jolanta A. & Bernadetta Izydorczyk. 2020. "Understanding the Phenomenon of Binge-Watching: A Systematic Review." *International Journal of Environmental Research and Public Health* 17 (12): 4469. <https://doi.org/10.3390/ijerph17124469>
- Steiner, Emil. 2018. *Binge-Watching Killed the Idiot Box: The Changing Identities of Viewers and Television in the Experiential, Streaming Video Age*. PhD diss., Temple University.
- Stevens, E. Charlotte. 2021. "Historical Binge-Watching: Marathon Viewing on Video Tape". U *Binge-Watching and Contemporary Television Studies*, ur. Mareike Jenner, 23–39. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Tryon, Chuck. 2013. *On-Demand Culture: Digital Delivery and the Future of Movies*. Ithaca, NY: Rutgers University Press.
- Upreti, Bikesh Raj, Jani Merikivi, Johanna Bragge & Pekka Malo. 2017. "Analyzing the Ways IT Has Changed Our TV Consumption: Binge Watching and Marathon Watching." Rad predstavljen na *Thirty Eighth International Conference on Information Systems*, Seul, Južna Koreja.
- Willimon, Beau, kreator. 2013–2018. *House of Cards* [Kuća od karata]. Netflix.
- Zimmer, Ben. 2013. "Keeping a Watch on 'Binge-Watching'" Vocabulary.com. <https://www.vocabulary.com/articles/wordroutes/keeping-a-watch-on-binge-watching/> (pristupljeno 22. aprila 2026).

Примљено/Received: 15. 6. 2026.

Прихваћено/Accepted: 14. 9. 2026.